

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
Міжнародного гуманітарного
університету

проф. Крижановський А.Ф.

2018 р.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
(фахового вступного випробування)
З КОНКУРСНОГО ПРЕДМЕТУ ПРАВознавство
для вступників на здобуття
ступеня магістр
на основі бакалавра

Галузь 08 Право
(шифр і назва галузі)

Спеціальність 081 Право
(шифр і назва спеціальності)

Схвалено вченою радою
Протокол № від « » 2017 р.

Голова вченої ради

Програма вступного випробування на здобуття _____ ступеня на
основі _____ конкурсного предмету _____
(назва навчальної дисципліни)

за напрямом підготовки (спеціальності) _____, «___» _____,
20__ року - __ с.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання):
зав. кафедри кримінального права, процесу та криміналістики, д.ю.н.,
професор Подобний О.О.;
к.ю.н., доцент кафедри кримінального права, процесу та криміналістики
Неледва Н.В.

Програма затверджена на засіданні кафедри кримінального права процесу та
криміналістики

Протокол від. «___» _____ 201__ року № ___

«___» _____ 201__ року

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ.....	7
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ НА ВСТУПНОМУ ВИПРОБУВАННІ.....	15
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	16
РЕКОМЕНДОВАНОЇ	

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Структура програми передбачає оволодіння базовими знаннями які характеризують відповідні вміння, комунікації, автономність та відповідальність щодо кваліфікації праввідносин, аналізу нормативно-правових актів та інших джерел права, оцінки матеріалів судової та правозастосовної практики, підготовки юридичних документів.

Програма базується на загально визначених наукових результатах із врахуванням сучасного стану та перспектив розвитку правової системи України, а також орієнтує студентів основні можливості та напрями подальшого здобуття студентами юридичної освіти вищих рівнів.

Оволодіння юридичними знаннями – це важливий фактор розвитку в студентів професійної грамотності, компетентності в вирішенні завдань та формування професійної позиції майбутнього спеціаліста.

Інтегральна компетентність полягає у здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Однією з умов розв'язання цих завдань при підготовці майбутніх юристів є самостійна робота студента над курсом юриспруденції. Вона допомагає оволодіти навичками пошукової діяльності, займаючи власну дослідницьку позицію, моделювати й розв'язувати ситуації прояву інтелектуальної ініціативи. Ступінь самостійності в навчальній діяльності студентів забезпечує успіх засвоєння ними знань. Свідоме їх засвоєння залежатиме від розумової активності, від уміння застосовувати їх в незвичайних ситуаціях, від прояву мислительних дій при цьому.

Вступне випробування проводиться у вигляді виконання письмових тестових завдань.

Тестові питання направлені на здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для розв'язання комплексних проблем у галузі професійної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження в предметній сфері публічного права (конституційного, адміністративного, фінансового, муніципального, інформаційного права та у сфері організації та функціонування судової влади та правоохоронних органів і правозахисних об'єднань, а також державної митної справи і морської діяльності), результати якого мають теоретичне та практичне значення. Завданням виконання вступних тестів є визначення рівня компетентності та підготовленості абітурієнта.

Тестовий контроль професійних знань вступників (абітурієнти вже є дипломованими спеціалістами) в сучасних умовах має низку переваг над традиційними методами вступних випробувань: економія витрат часу, перевірка рівня засвоєння значної частини навчального матеріалу; одночасна охопленість перевіркою великої кількості осіб; фіксація обізнаності у кількісних показниках; визначення рейтингу, необхідного в конкурсному

відборі; кількісна фіксація (в балах) рівня засвоєння матеріалу; зосередженість уваги конкретній правильній відповіді; полегшення оцінювання завдяки однозначності правильних відповідей; отримання об'єктивної оцінки знань абітурієнтів; статистична оцінка результатів вступного випробування. Усі тестові завдання сконструйовані у закритій формі (тобто мають запропоновані варіанти відповідей, з яких одна є правильною). Кожне тестове завдання має таку структуру: запитально-інструктивна частина і відповіді.

Під час розв'язання тестового завдання абітурієнту слід уважно ознайомитися із запитально-інструктивною частиною, оскільки саме вона часто містить підказку одноелементного чи багатоеlementного (множинного) вибору правильної відповіді.

Майбутні фахівці повинні знати:

- історію державотворення українського народу;
- сутність та закономірності формування і розвитку соціальних відносин; основи використання культурної спадщини;
- загальнотеоретичні правові поняття і категорії;
- загальні закономірності виникнення і розвитку держави і права, їх взаємозв'язок і взаємодію і роль, яку вони відіграють в забезпеченні життєдіяльності суспільства;
- процес виникнення, формування держави і права України та різних країн світу;
- форми устрою держави, системи права, законодавства;
- соціальне призначення демократії, природних і невідчужених прав і свобод людини;
- концепцію правової держави і умови її існування та можливі шляхи побудови в Україні;
- особливості появи, розвитку державної і правової думки тієї чи іншої країни; специфіку становлення вітчизняної думки про державу, право, форм пізнання і обґрунтування політико-правових ідеалів в контексті загальносвітових досягнень;
- різні історичні джерела права, їх зміст, значення в системі правового регулювання;
- хронологічні рамки розвитку держави і права, найважливіші події в їх історичному розвитку;
- важливі історичні правові пам'ятки різних країн світу, їх зміст, соціальну цінність;
- основні етапи розвитку державності України та її правової системи; конституційний досвід розвитку України, її історичне наступництво;
- юридичне та політичне значення Конституції в політичній і правовій системах;
- значення міжнародного права для правонаступництва кращих стандартів в області прав і свобод людини в національному законодавстві;
- поняття та особливості адміністративної відповідальності;

- юридичну законодавство України про кримінальну відповідальність;
- предмет та метод кримінального права як галузі права;
- підставу кримінальної відповідальності;
- окремі інститути кримінального права;
- правила кваліфікації злочинів;
- види та ознаки окремих злочинів;
- предмет, систему та джерела адміністративного права;
- поняття та принципи державного управління;
- форми та методи державного управління;
- правову основу застосування адміністративного примусу;
- поняття, особливості та підстави адміністративної відповідальності.

Уміти:

- користуватися джерелами цивільного та сімейного права;
- відмежувати цивільні майнові відносини від інших майнових відносин;
- правильно тлумачити і застосовувати норми цивільного та сімейного права;
- самостійно поповнювати і поглиблювати свої знання, визначати, обґрунтовувати і відстоювати свою правову позицію, захищати права, свободи і законні інтереси громадян, юридичних осіб, інтереси суспільства і держави;
- користуватися положеннями Кодексу України про адміністративні правопорушення;
- правильно тлумачити та використовувати відповідні статті;
- складати протокол про адміністративне правопорушення; використовувати отриманні знання під час вирішення різних професійних задач;
- орієнтуватися у різних адміністративних системах, застосовувати отриманні знання у судовій практиці.
- кваліфікувати злочини у повній відповідності із законодавством України про кримінальну відповідальність;
- визначати характер та справедливість покарання, обраного за конкретною кримінальною справою;
- правильно оцінювати застосування покарання з випробуванням та призначенням іспитового строку та умовно-дострокового звільнення від відбування покарань;
- практично застосовувати набуті знання як в аналітичній, пошуковій, так і в організаційно-технічній роботі. Важливою вимогою до фахівця є оволодіння навичками самоосвіти та постійна орієнтованість на підвищення кваліфікації, ерудованості, культурного рівня;

ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ПРАВознавство

Зміст методології юриспруденції. Основні методи збагнення правової реальності. Юриспруденція, її система. Нові сфери юриспруденції. Об'єкт і предмет юридичної науки. Правознавство і державознавство. Догматичний (формально-логічний) метод у юридичній теорії і практиці. Поняття і засоби правового мислення. Формування правового мислення сучасних юристів. Герменевтичний підхід у правовій сфері. Мистецтво тлумачення права. Юридична антропологія: право в людині – людина у праві. Конфліктне призначення права. Примирювальна теорія походження права. Поняття і класифікація принципів права. Правові презумпції, правові аксіоми, правові фікції. Загальносоціальні і спеціальні функції права. Функції права і функції правосвідомості. Право в системі соціального регулювання. Нормативне, ненормативне і індивідуальне регулювання. Правові традиції. Законодавче, прецедентне і звичайне право. Правові системи. Національна, інтегративна та міжнародна правові системи. Структура і джерела романо-германського права. Сім'я загального права. Прецедент в англійському й американському праві. Релігійні правові системи. Джерела індуського і мусульманського права. Компаративістика, її роль у вивченні правової реальності. Філософія права. Галузі філософії права. Соціологія права. Правова соціалізація. Суспільна думка про право. Діалог правових культур. Правова акультурація і декультурація. Правова аксіологія. Право і цінності. Власна цінність права. Правові цінності. Предмет і метод правового регулювання. Правовий режим: поняття і види. Різноманіття правових режимів. Поняття правового регулювання. Стадії і типи правового регулювання. Поняття й ознаки правової норми. Структура правової норми. Класифікація правових норм. Колізійні норми права. Поняття і структура правовідносин. Поняття і види юридичних фактів. Фактичний склад.

Правосуб'єктність: правоздатність, дієздатність, деліктоздатність. Правовий статус особистості. Суб'єктивні права і юридичні обов'язки: поняття і структура. Суб'єкти права. Юридичні особи як суб'єкти права. Компетенція суб'єктів права: поняття і зміст. Правові аномалії: нігілізм, ідеалізм, догматизм.

Поняття і структура правосвідомості. Правовий менталітет. Правова культура суспільства і її компоненти. Правосвідомість іправова культура особистості. Правове виховання і його форми. Правова інформованість. Юридична концепція прав людини. Три покоління прав людини. Індивідуальні і колективні права. Проблеми четвертого покоління прав людини. Поняття та основні вимоги законності. Правозаконність. Поняття правопорядку. Гарантії законності і правопорядку.

Система права, галузі й інститути права. Правові спільноти. Приватне і публічне право. Матеріальне і процесуальне право. Систематизація законодавства. Облік нормативних актів. Правовий тезаурус. Кодифікація та інкорпорація, їхнє співвідношення і різновиди. Соціальний процес

формування права і правотворчості (нормотворчості). Джерела права. Первинні і вторинні джерела права. Джерела права сучасної України.

Реалізація права. Форми реалізації права. Поняття і призначення застосування права. Ідеологія застосування права. Реалізація і застосування права. Безпосередня і правозастосовна реалізація права. Процес застосування права. Стадії правозастосовного процесу. Акти застосування права: поняття і види. Тлумачення права: поняття і види. Прогалини в праві і способи їхнього подолання. Поняття і види правової поведінки. Ознаки правомірної поведінки. Типологія правомірної поведінки. Об'єктивно протиправне діяння. Поняття і види правопорушень. Зловживання правом. Юридична відповідальність. Умови, що виключають юридичну відповідальність. Штрафна і правовідновлювальна відповідальність: поняття і призначення. Державний і правовий примус. Міри відповідальності, міри захисту і профілактичні міри.

Юридична практика: поняття і види. Роль судової практики в системі юридичної практики. Поняття держави. Сильна і слабка держава. Сучасна і досучасна держава. Типологія держави. Формаційний і цивілізаційний підходи до типології держави. Первісне і похідне походження держави. Олігархічна теорія походження держави. Суверенітет держави. Криза суверенітету сучасної держави. Державна влада. Єдність і поділ влади. Форма правління в сучасній державі. Політичний і державний режим. Державний режим сучасної України. Територіальне буття сучасної держави.

Функції держави і державна політика. Податкова політика сучасної держави. Аграрна політика сучасної держави. Інноваційна політика сучасної держави.

Поняття механізму держави. Механізм держави і державний апарат. Законодавча влада і її функції. Судова влада і здійснення правосуддя. Виконавча влада і її система. Функції виконавчої влади. Державні органи і їхня класифікація. Центральні і місцеві державні органи в Україні. Становлення контрольної влади і її інститутів. Омбудсмен (народний правозахисник). Державне управління і місцеве самоврядування. Державна служба. Проходження державної служби. Армія як інститут держави. Правовий статус військовослужбовців. Бюрократія і бюрократизм у механізмі держави. Бюрократична еліта. Еліта в сучасній державі. Формування юридичної еліти в Україні. Держава і інститути громадянського суспільства. Максимальна і мінімальна держава. Держава в політичній системі суспільства. Конституційна держава. Співвідношення конституційної і правової держави. Концепція соціальної держави. Україна як соціальна держава. Концепція правової держави. Україна як правова держава. Держава і релігія. Світська і теократична держава. Екологічна політика держави. Екологічна держава. Етика і естетика держави. Проблема етики і естетики державної влади в Україні. Конституційне та адміністративне право у системі права. Проблема публічного права. Завдання та тенденції розвитку конституційного та адміністративного права на сучасному етапі політичної

та правової реформи в Україні. Предмет конституційного та адміністративного права: зміст і співвідношення в умовах правової реформи.

Політико-правова система сучасного конституціоналізму. Історичний розвиток конституційних ідей та інститутів. Методологія сучасного конституціоналізму: поняття і структура. Загальнолюдські політико-правові цінності в сучасному конституціоналізмі. Критичний аналіз формально-юридичного (аналітичного), “легалістського”, соціологічного, інституціонального напрямків, теорії і практики юснатуралізму і „політичної юриспруденції” у сучасному конституціоналізмі. Конституційно- і адміністративно-правові норми: особливості структури і механізму дії. Дія конституційно- і адміністративно-правових норм. Порядок дії в Україні міжнародних договорів. Конституційно- і адміністративно-правові інститути.

Джерела конституційного та адміністративного права України. Законопроектні роботи на сучасному етапі формування демократичної правової держави. Система і систематизація конституційного й адміністративного права. Конституція України (1996 р.): загальна характеристика, структура. Правова охорона Конституції України. Конституційна юстиція. Конституційний Суд України: порядок формування і компетенція. Основні етапи вітчизняного конституційного будівництва. Сучасна політична реформа та її конституційне супроводження. Конституційна реформа в Україні 1989–2009 рр. Започаткування сучасного етапу конституційної реформи в Україні (2000–2009 рр.).

Основні напрямки адміністративної реформи в Україні і стан реалізації Концепції адміністративної реформи. Поняття, склад і види правовідносин у конституційному та адміністративному праві. Проблема загальнонормативних відносин і владовідносин. Правопорушення і відповідальність по конституційному та адміністративному праву: загальна характеристика і міжгалузеве співвідношення. Чинне законодавство про адміністративні правопорушення: загальна характеристика, склад і структура. Склад адміністративного проступку. Склад конституційного правопорушення. Адміністративний примус: адміністративно-попереджувальні заходи, адміністративне припинення та стягнення. Адміністративна відповідальність і види адміністративних стягнень. Конституційний процес. Процесуальна форма, процедура і конституційні провадження. Особливості провадження в окремих категоріях адміністративних справ, що виникають з конституційних відносин (правопорушень). Адміністративний (юрисдикційний) процес: завдання, принципи, стадії і види проваджень. Провадження у справах про адміністративні правопорушення. Адміністративна юстиція. Адміністративне судочинство: поняття, завдання, принципи. Основні положення Кодексу про адміністративне судочинство України. Система адміністративних судів та їхня підвідомчість. Компетенція адміністративних судів. Апеляційне провадження в адміністративних судах: загальна характеристика.

Адміністративно-процесуальний статус осіб, які беруть участь в адміністративному судочинстві.

Конституційний лад: поняття і зміст. Проблема співвідношення громадянського суспільства і правової держави. Структура і принципи самоорганізації громадянського суспільства. Основні інститути громадянського суспільства, конституційно- і адміністративно-правові засоби забезпечення його функціонування. Демократична правова держава: поняття і принципи формування і функціонування. Об'єднання громадян у системі громадянського суспільства: види, правовий статус, відносини з державою. Політичні партії в системі громадянського суспільства. Розвиток багатопартійності в Україні. Територіальні громади і трудові колективи: конституційна правосуб'єктність. Правова охорона конституційного ладу: організаційно-правові засоби та інститути. Людина, особистість, громадянин у сучасному конституціоналізмі. Міжнародно-правові стандарти і внутрішньодержавне (конституційне та адміністративне) законодавство про правове становище людини і громадянина. Конституційний статус людини і громадянина. Забезпечення конституційного становища особистості законодавчою, виконавчою і судовою владами. Громадянські (правові) стани особистості. Загальна характеристика конституційно-правового статусу окремих видів громадянських станів особистості. Поняття, принципи і політико-правова природа громадянства. Правове регулювання інституту громадянства в Україні. Підстави і порядок набуття припинення громадянства. Правове становище іноземців в Україні. Проблема полігромадянства. Адміністративна відповідальність іноземців, біженців, вимушених переселенців. Правова природа, поняття і класифікація конституційних прав, свобод і обов'язків людини і громадянина. Захист конституційних прав та свобод людини і громадянина. Зміст і гарантії особистих прав і свобод людини. Перспективи удосконалювання механізму реалізації особистих прав і свобод на сучасному етапі правової реформи в країні. Зміст і гарантії політичних прав і свобод громадян. Зміст і гарантії прав і обов'язків людини і громадянина у соціально-культурній сфері суспільства. Основні напрямки реформування освіти в країні. Організація управління освітою. Зміст і гарантії соціально-економічних прав та свобод людини і громадянина. Проблема соціальної захищеності громадян конституційно- і адміністративно-правовими засобами в ринкових умовах. Державний лад України. Зміст і практична реалізація принципу поділу влади. Особливості організації і функціонування державної влади, управління і місцевого самоврядування в умовах розподілу влади. Державні символи України і правовий порядок їх використання. Суверенітет держави: поняття і форми виявлення. Поняття і принципи державного устрою. Конституційні засоби гармонізації міжнаціональних відносин в Україні. Конституційні ознаки унітарної держави України. Автономна Республіка Крим у складі України. Державна територія: поняття, склад, режимні особливості. Державний кордон: поняття, види, порядок встановлення та охорони, режим.

Порядок перетинання державного кордону. Територіальний устрій і порядок вирішення питань адміністративно-територіального розподілу в Україні. Поняття і юридичні ознаки органів держави. Удосконалювання організаційних структур державного апарату та боротьба з корупцією. Система і види органів держави. Структура чинного законодавства про державні органи. Верховна Рада України: склад, компетенція, організаційні форми діяльності, акти. Народний депутат України: правовий статус, гарантії, відповідальність. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. Рахункова палата. Президент України: порядок обрання, компетенція, акти. Система виконавчої влади в Україні. Кабінет Міністрів України: порядок утворення, склад, структура, повноваження, акти. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади. Система органів правосуддя, порядок їх формування і принципи діяльності. Організація управління у галузі юстиції. Правовий статус Вищої ради юстиції. Судова система. Сучасний етап судово-правової реформи в Україні. Система господарських судів: порядок формування, компетенція, акти. Поняття і система місцевого самоврядування. Правовий статус територіальної громади. Компетенція органів місцевого самоврядування. Відносини органів місцевого самоврядування з місцевими і центральними органами державної адміністрації. Виконавчі органи місцевих рад: поняття, компетенція, акти. Правове становище депутата місцевої ради. Основні гарантії депутатської діяльності. Поняття виборчої системи, виборчого права, виборчої кампанії. Структура законодавства про вибори представницьких органів публічної влади і Президента України. Виборчий процес: суб'єкти, зміст етапів і стадій. Поняття державного управління. Співвідношення державної влади, управління і самоврядування. Державне управління і правові форми державної діяльності.

Проблема процесуально-управлінських проваджень у конституційному та адміністративному праві. Режими і рівні державного управління. Форми, методи і функції державного управління. Способи забезпечення законності і дисципліни в державному управлінні. Нагляд, контроль і перевірка виконання в державному управлінні: поняття, співвідношення. Роль (функції) державного управління в агропромисловому комплексі, створенні і розвитку селянських (фермерських) господарств. Роль (функції) управління в галузі науки: особливості організації, система органів управління, їх компетенція. Роль (функції) управління в галузі культури: система органів управління, їх компетенція. Управління охороною здоров'я: особливості організації, система органів управління, їх компетенція. Санітарно-епідеміологічний нагляд. Управління в галузі соціального захисту населення. Управління в галузі використання й охорони природних ресурсів: особливості організації, система органів управління, їх компетенція. Адміністративно-правове забезпечення управління фінансами та бюджетною діяльністю. Конституційні основи організації і діяльності прокуратури. Міністерство податків і зборів, правове становище та функції. Управління в галузі

внутрішніх справ: особливості організації, система органів управління, їх компетенція. Міліція в Україні: організація, основні обов'язки і права. Паспортна, реєстраційна та імміграційна служба в Україні. Служба безпеки України: особливості організації, система органів управління, їх компетенція. Управління в галузі оборони. Збройні Сили України: склад, функції. Державна служба: способи формування, атестування і правове регулювання діяльності. Правове становище державних службовців: повноваження, види, відповідальність. Кадрова політика і порядок комплектування кадрового складу державного апарату, заміщення посад адміністративно-управлінського персоналу.

Кримінальна відповідальність як вид юридичної відповідальності. Поняття злочину та його ознаки. Класифікація злочинів. Обставини, що виключають злочинність діянь. Підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності. Поняття, ознаки та мета покарання. Система покарань. Види покарань. Загальні засади призначення покарань. Обставини, що пом'якшують та обтяжують покарання: поняття, правова природа, значення. Спеціальні засади призначення покарання. Правила складання покарань, зарахування строку попереднього ув'язнення та обчислення строків покарання. Поняття судимості. Злочини проти основ національної безпеки України. Злочини проти життя та здоров'я особи. Злочини проти волі, честі та гідності особи. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина. Злочини проти власності. Злочини у сфері господарської діяльності. Злочини проти довкілля. Злочини проти громадської безпеки. Злочини проти безпеки виробництва. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Злочини проти громадського порядку та моральності. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення. Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації. Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів. Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Злочини проти правосуддя. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини). Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Кримінальне процесуальне право як галузь права. Кримінальне процесуальне законодавство. Засади (принципи) кримінального провадження. Суд та підсудність у кримінальному провадженні. Сторони обвинувачення в кримінальному провадженні. Прокурор та його повноваження. Орган досудового розслідування. Слідчий органу досудового розслідування. Підозрюваний, обвинувачений в кримінальному

провадженні. Захисник у кримінальному провадженні. Обовязки захисника, його залучення, підтвердження повноважень. Обов'язкова участь захисника у кримінальному провадженні, відмова від захисника. Потерпілий і його представник у кримінальному провадженні. Учасники кримінального провадження. Відводи у кримінальному провадженні. Обставини, що виключають участь слідчого судді, судді або присяжного в кримінальному провадженні. Підстави для відводу. Вирішення питання про відвід, його наслідки. Поняття доказів, їх належність та допустимість. Доказування. Обставини, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні. Обов'язки доказування. Показання. Показання з чужих слів. Речові докази і документи. Висновок експерта. Форми фіксування кримінального провадження. Процесуальні рішення. Поняття повідомлення у кримінальному провадженні. Процесуальні строки у кримінальному провадженні та їх обчислення. Види процесуальних витрат. Відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні, цивільний позов. Види заходів забезпечення кримінального провадження. Виклик слідчим, прокурором, судовий виклик. Привід. Арешт майна. Затримання особи як запобіжний захід. Особиста порука. Домашній арешт. Застава як запобіжний захід. Тримання під вартою. Строк тримання під вартою. Зміна запобіжного заходу. Загальні обов'язки судді щодо захисту прав людини. Затримання особи без ухвали слідчого судді, суду. Загальні положення досудового розслідування. Єдиний реєстр досудових розслідувань. Об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування, місце проведення досудового розслідування. Строки проведення досудового розслідування. Загальні вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій. Допит. Пред'явлення особи для впізнання. Проникнення до житла чи іншого володіння особи. Обшук. Огляд. Слідчий експеримент. Освідування особи. Проведення експертизи. Негласні слідчі (розшукові) дії. Втручання у приватне спілкування. Інші види негласних слідчих (розшукових) дій. Закінчення досудового розслідування. Продовження строку досудового розслідування. Судове провадження у суді першої інстанції. Перегляд судових рішень. Особливі порядки кримінального провадження. Кримінальне провадження щодо окремих категорій осіб. Умови відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження. Виконання судових рішень. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження.

Поняття цивільного законодавства. Поняття та класифікація юридичних фактів у цивільному праві. Правосуб'єктність юридичної особи. Класифікація юридичних осіб. Поняття та класифікація об'єктів цивільних прав. Поняття та види правочинів. Недійсність правочину. Правові наслідки недійсності правочину. Підстави виникнення права власності. Поняття і види права спільної власності. Поняття, види зобов'язань і система зобов'язального права. Загальна характеристика договору купівлі-продажу. Договір про надання послуг. Поняття цивільно-правової відповідальності. Підстави виникнення зобов'язань та їх виконання. Відшкодування шкоди як

засіб захисту цивільних прав. Поняття, предмет та метод цивільного процесуального права. Поняття цивільного процесу. Поняття та види проваджень у цивільному процесі. Поняття та види стадій у цивільному процесі. Принципи цивільного процесуального права та їх класифікація. Участь у цивільному процесі прокурора, органів державної влади, органів місцевого самоврядування і осіб, яким за законом надано право захищати права та свободи інших осіб, їх процесуальні права та обов'язки. Поняття та види підсудності. Територіальна підсудність та її види. Поняття позову. Елементи позову. Види позову в цивільному процесі. Провадження по цивільному позову в досудових та судових стадіях. Сторони в цивільному процесі. Процесуальні права і обов'язки сторін. Поняття належної та неналежної сторони у цивільному процесі. Умови, порядок та наслідки заміни неналежної сторони у цивільному процесі. Процесуальна співучасть та її види. Процесуальні права та обов'язки співучасників у цивільному процесі. Поняття представництва. Поняття та види судового представництва. Об'єм та оформлення повноважень представників у суді. Особи, які можуть бути представниками по цивільним справам. Підстави виникнення та види представництва. Документи, що підтверджують повноваження представників по цивільним справам. Представництво у справах про усиновлення. Представництво у справах про стягнення матеріальної і моральної шкоди. Представництво у справах про втрату права користування житловим приміщенням. Представництво у справах про сумісну власність подружжя. Поняття та види судових постанов. Сутність та значення судового рішення у цивільному процесі. Поняття, ознаки та класифікація судових доказів у цивільному процесі. Види засобів доказування. Пояснення сторін та третіх осіб. Забезпечення доказів по цивільним справам. Оцінка доказів. Особливості оцінки доказів на різних стадіях цивільного процесу. Особливе провадження (поняття, сутність). Справи, які розглядаються у порядку особливого провадження. Перегляд судових рішень в порядку виключного провадження. Підстави, процесуальний порядок перегляду. Особливості підготовки справ окремого провадження. Мирова угода сторін в цивільному процесі. Судові рішення, на які може бути подана апеляція. Форма і зміст апеляційної скарги по цивільним справам. Касаційне провадження. Порядок подачі та розгляду касаційних скарг та клопотань, наслідки розгляду. Порядок і термін касаційного оскарження по цивільним справам.

Господарське судочинство. Стаді господарського судочинства. Засади судочинства у господарських судах. Підвідомчість справ господарським судам. Завдання та принципи адміністративного судочинства. Організація адміністративного судочинства. Предметна підсудність адміністративних справ. Учасники адміністративного процесу. Особи, які беруть участь у справі. Сторони в адміністративному процесі. Адміністративна процесуальна правосуб'єктність. Стадії адміністративного процесу: загальна характеристика. Порядок набуття статусу адвоката та його документальне

підтвердження. Тактика роботи з відповідачами в здійсненні представництва по цивільним справам. Тактика захисту щодо позову по цивільним справам.

Порядок набуття статусу адвоката та його документальне підтвердження. Організаційні форми діяльності адвокатури. Порядок утворення адвокатських об'єднань. Закон України «Про адвокатуру». Професійні права та обов'язки адвоката. Поняття та сутність інституту адвокатури. Організаційні форми діяльності адвокатури. Порядок утворення адвокатських об'єднань. Присяга адвоката та її правове значення. Адвокатська таємниця, її правове значення. Дисциплінарна відповідальність адвоката. Методика ведення адвокатського дос'є.

Методика допиту свідка по цивільним справам. Участь захисника в суді першої інстанції. Методика роботи захисника по кримінальним справам у суді першої інстанції. Правові можливості захисника на попередньому слідстві. План захисту і систематизація матеріалів по кримінальній справі в процесі закінчення попереднього слідства. Тактика допиту в суді 1-ої інстанції підсудного, свідка, потерпілого Тактика заяви клопотань і представлення доказів при здійсненні захисту в суді 1-ої інстанції підсудного, свідка, потерпілого. Позиція захисту по кримінальним справам. Особливості здійснення захисту неповнолітніх. Здійснення захисту у справах про умисні вбивства. Здійснення захисту у справах про зберігання і збут наркотичних речовин. Здійснення захисту по кримінальним справам про зловживання владою або службовим положенням. Здійснення захисту у справах про крадіжки. Виступ в судових дебатах. Підготовка до судових дебатів по кримінальним справам.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ТЕСТІВ

Для вступників до університету тестові завдання оцінюються за 200 - бальною шкалою.

Вступні тести для абітурієнтів складаються із 20-ти завдань із вибором готової відповіді. За кожен правильно виконаний тест нараховується десять балів. За неправильну відповідь чи неповну відповідь бали не нараховуються. При виконанні всіх тестів абітурієнт набирає максимальну кількість балів – 200.

Бали переводяться в загальноприйнятту систему оцінювання знань за такою шкалою:

- 180 – 200 балів – “5” (відмінно);
- 160 – 179 балів – “4” (добре);
- 140 – 159 балів – “3” (задовільно);
- 0 – 139 балів – “2” (незадовільно).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти:

1. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс] : закон України від 05. 04. 2001 р. № 2341-III із змін., внес. згідно із Законами України та Рішеннями Конституційного Суду : за станом на 21.12.2016 № 1798-VIII. – Електрон. дан. (1 файл). – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>. –
2. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] : закон України від 13.04.2012 : за станом на 21.12.2016 р. № 394-VIII. – Електрон. дан. (6 файлів). – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
3. Про Державне бюро розслідувань: закон України від 12 листопада 2015 року № 794-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 6. – Ст. 55.
4. Про національне антикорупційне бюро України [Електронний ресурс] : закон України від 14 жовтня 2014 року № 1698-VII. – Електрон. дан. (1 файл). – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
5. Про Національну поліцію [Електронний ресурс] : закон України від 02. 07. 2015 р. № 580-VIII. – Електрон. дан. (1 файл). – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>. – Назва з екрану.
6. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю [Електронний ресурс] : закон України від 30. 06. 1993 р. № 3341-XII із змін., внес. згідно із Законами України та Рішеннями Конституційного Суду : за станом на 01. 11. 2012 р. № 2756-17.– Електрон. дан. (1 файл). – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
7. Про Прокуратуру [Електронний ресурс] : закон України від 14. 10. 2014 р. № 1697-VII. – Електрон. дан. (1 файл). – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

8. Про Єдиний реєстр досудових розслідувань: Наказ Генеральної прокуратури України від 17 серпня 2012 року № 69 із змінами і доповненнями, внесеними наказом Генеральної прокуратури України від 14 листопада 2012 року № 113.
9. Конституція України [Електронний ресурс]: закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР із змін., внес. згідно із Законами України : за станом на 25.06.2008 р. – Електрон. дан. (1 файл). – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
10. Водний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 24. – Ст. 189.
11. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3-4. – Ст. 27.
12. Кодекс адміністративного судочинства України [Електронний ресурс]: Верховна Рада України; Кодекс України, Кодекс, Закон від 06.07.2005 № 2747-IV (Редакція станом на 18.06.2016) Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> – Назва з екрана.
13. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс]: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X (Редакція станом на 18.06.2016) – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
14. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон від 05.07.2012 № 5076-VI // Відомості Верховної Ради. – 2013. – № 27. – Ст. 282.
15. Про адміністративні послуги: Закон України від 06 вересня 2012 р. [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Законодавство. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
16. Про альтернативну (невійськову) службу : Закон від 12.12.1991 № 1975-XII // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, N 15, ст.188
17. Про видавничу справу: Закон України від 5 липня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 32. – Ст. 206.

18. Про виключну (морську) економічну зону України: Закон України від 16 травня 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 21. – Ст. 152.
19. Про вищу освіту: Закон від 1 липня 2014 р. [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Законодавство. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
20. Про державну виконавчу службу : Закон від 01.07.2010 № 2411-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 40. – Ст. 527.
21. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон від 01.07.2010 № 2411-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 40. – Ст. 527.
22. Про захист рослин: Закон України від 14 жовтня 1998 р. // Офіційний вісник України. – 1998. – № 46. – Ст. 1682.
23. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377.
24. Про зону надзвичайної екологічної ситуації: Закон від 13 липня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 42. – Ст. 348.
25. Про Національну поліцію : Закон від 02.07.2015 № 580-VIII // Відомості Верховної Ради. – 2015. – № 40-41. – Ст. 379.
26. Про нотаріат : Закон від 02.09.1993 № 3425-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383.
27. Про прокуратуру : Закон, Перелік від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12.
28. Про професійно-технічну освіту: Закон України від 10 лютого 1998 р. // Офіційний вісник України. – 1998. – № 9. – Ст. 319.
29. Про Раду національної безпеки і оборони України : Закон від 05.03.1998 № 183/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 35. – Ст. 237.

30. Про судоустрій і статус суддів : Закон від 07.07.2010 № 2453-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 41-42, № 43, № 44-45. – Ст. 529.
31. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main>.
32. Сімейний кодекс України // Відомості Верховної Ради (ВВР)(ВВР). – 2002. № 21–22. – Ст. 135.
33. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року // Відомості Верховної Ради (ВВР) – 2002. – № 3–4. – Ст. 27.
34. Кодекс торговельного мореплавства України від 23 травня 1995 року // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1995. – № 47– 52. – Ст. 349.
35. Закон України від 24.01.1997 р. «Про державний матеріальний резерв» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1997. – № 13. – Ст. 112.
36. Закон України від 11 грудня 2003 року «Про оцінку земель» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2004. – № 15. – Ст. 229.
37. Закон України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» // Відомості Верховної Ради (ВВР)(ВВР). – 1993. – № 5. – Ст. 21.
38. Закон України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» від 13 січня 2005 р. // Відомості Верховної Ради (ВВР) (ВВР). – 2005. – № 6. – Ст. 147.
39. Закон України «Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх» // Відомості Верховної Ради (ВВР) (ВВР). 1995 р., № 6, ст. 35; 1999 р. № 36 ст. 318; 2003 р., № 28, ст. 211.
40. Закон України «Про охорону дитинства» // Відомості Верховної Ради (ВВР) (ВВР). – 2001. – № 30. – Ст. 142.
41. Закон України «Про попередження насильства в сім'ї» від 15 листопада 2001 р. // Відомості Верховної Ради (ВВР)(ВВР). – 2002. – № 10. – Ст. 70.

42. Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю» від 21 червня 2001 року // Відомості Верховної Ради (ВВР)(ВВР). – 2001. – № 42. – Ст. 213.
43. Закон України від 1 грудня 1994 року «Про порядок відшкодування школи, заподіяної громадянину незаконними діями органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури і суду» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1995. – № 1. – Ст. 1.
44. Закон України від 1 липня 2004 року «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2004. – № 51. – Ст. 553.
45. Закон України від 1 липня 2004 року «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2005. – № 1. – Ст. 1.
46. Закон України від 1 червня 2000 року «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2000. – № 38. – Ст. 315.
47. Закон України від 10 листопада 1994 року «Про транспорт» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1994. – № 51. – Ст. 446.
48. Закон України від 10 січня 2002 року «Про відповідальність за повітряні перевезення пасажирів через державний кордон України без належних документів для в'їзду в Україну» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2002. – № 16. – Ст. 113.
49. Закон України від 12 липня 1996 року «Про приєднання України до Віденської конвенції про цивільну відповідальність за ядерну шкоду» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1996. – № 44. – Ст. 222.
50. Закон України від 12 травня 1991 року «Про захист прав споживачів» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1991. – № 30. – Ст. 379.
51. Закон України від 13 грудня 2001 року «Про цивільну відповідальність за ядерну шкоду та її фінансове забезпечення» // Відомості Верховної

- Ради (ВВР). – 2002. – № 14. – Ст. 96.
52. Закон України від 14 січня 2000 року «Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2000. – № 12. – Ст. 95.
53. Закон України від 16 вересня 1997 року «Про благодійництво та благодійні організації» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1997. – № 46. – Ст. 292.
54. Закон України від 16 квітня 1991 року «Про зовнішньоекономічну діяльність» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1991. – № 29. – Ст. 377.
55. Закон України від 16 листопада 1992 року «Про основи містобудування» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1992. – № 52. – Ст. 683.
56. Закон України від 17 травня 2001 року «Про стандартизацію» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2001. – № 31. – Ст. 145
57. Закон України від 18 листопада 2003 року «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2004. – № 11. – Ст. 140.

Допоміжна література:

1. Українське кримінальне право. Загальна частина : підручник / за ред. В.О. Навроцького. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 712 с.
2. Цивільне право України: Академічний курс: Підручн.: У 2-х т. / За заг. ред. Я. М. Шевченко. – Вид. 2-ге доп. і перероб. / К.: Видавничий Дім «Ін Юре». – 2006. – Т. 1. Загальна частина. – 696 с.
3. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2-х т. / за відповід. ред. О. В. Дзери (кер. авт. кол.), Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – Т. II. – 1088 с.

4. Спадкове право: Нотаріат. Адвокатура. Суд: Наук.-практ. посіб. / С. Я. Фурса, Є. І. Фурса, О. М. Клименко, С. Я. Грабовська та ін.; За заг. ред. С. Я. Фурси. – К.: Видавець Фурса С. Я.: КНТ, 2007. – 1216 с.
5. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / [Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.]; за ред. проф. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – 4-те вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2010. – 800 с.
6. Цивільне право України: Академічний курс: Підручн.: У 2-х т. / За заг. ред. Я. М. Шевченко. – Вид. 2-ге доп. і перероб. / К.: Видавничий Дім «Ін Юре». – 2006. – Т. 2. Особлива частина. – 654 с.
7. Цивільно-процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар: У 2-х т. / За заг. ред. С. Я. Фурси. – К.: Видавець Фурса С. Я.: КНТ, 2006. – Т.1. – 912 с.
8. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. / За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузєцової. – 2-е вид., доп. і перероб. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – Кн. 1. – 736 с.
9. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. / За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузєцової. – 2-е вид., доп. і перероб. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – Кн. 2. – 640 с.
10. Сімейне право України: Підручник / За ред. Гопанчука В. С. – К.: Істина, 2002. – 299 с.
11. Цивільне право України: Підручник: У 2-т. / За ред. І. А. Бірюкова., Ю. О. Заїки. – К.: КНТ, 2006. – Т. 2. – 520 с.
12. Науково-практичний коментар до Сімейного кодексу України / За ред. Є. О. Харитонова. – Х.: ТОВ «Одісей» – 2006. – 552 с.
13. Кримінальне право України: Загальна частина : навчально-методичний посібник / Уклад.: Н. А. Орловська, В. В. Ємельяненко, І. І. Митрофанов, А. М. Притула та ін.; за заг. ред. д.ю.н., проф., член-кореспондента НАПрН України Є. Л. Стрельцова. – 4-те вид., перероб. і доп. – О.: Фенікс, 2016. – 102 с.

- 14.Кримінальний процес : підручник / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туман К82 та ін. ; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. - Х. : Право, 2013.- 824 с.
- 15.Кримінальний процес : підручник / За заг. ред. В.В. Коваленка, Л.Д. Удалової, Д.П. Письменного. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
- 16.Кивалов С.В. Таможенное право в системе административного права. – О.: Юрид. вестник, 1995. – № 1.
- 17.Кивалов С.В. Адміністративне право України : навч. посібник / С. В. Кивалов, Л. Р. Біла-Тіунова ; НУ "ОЮА". 6-е вид., стер. – О. : Фенікс, 2012. – 400 с.
- 18.Кивалов С.В. Адміністративне право України : навч. посібник / С. В. Кивалов, Л. Р. Біла-Тіунова ; НУ "ОЮА". – 5-е вид., переробл. і доповн. – О. : Фенікс, 2011. – 400 с.
- 19.Кивалов С.В. Адміністративне процесуальне право: предмет, теорія, правовідносини // Наукові праці Одеської національної юридичної академії. – Т. 4. – О.: Юрид. л-ра, 2006. – С. 3-17.
- 20.Кивалов С.В. Адміністративне процесуальне право: проблеми категоріального апарату // Наукові праці Одеської національної юридичної академії. – Т. 5. – О.: Юрид. л-ра, 2006.– С. 5-19.
21. Нестеренко А.С. Правові засади формування та використання місцевих фінансових ресурсів в Україні: Монографія.– О.: Юрид. л-ра, 2006. – 208 с.
58. Фурса Є. Основні терміни спадкового права // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 3. – С. 32 – 36.
- 59.Фурса С. Я. Суб'єкти спадкового договору, їх права та обов'язки // Юриспруденція: теорія і практика. – 2006. – № 1. – С. 15 – 25.
- 60.Хаскельберг Б. Л., Ровный В. В. Консенсуальные и реальные договоры в гражданском праве: Изд. 2-е, испр. – М.: Статут, 2004. – 124 с.
- 61.Хачатрян В. Колізійні питання шлюбно-сімейних відносин у

- міжнародному приватному праві // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 12. – С. 39–43.
62. Шаповалов О. Проблема тотожності позики і кредиту // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 10. – С. 63–64.
63. Шаповалові О. І. Гіпотеза визначення природи процентів річних з позиції безпідставного збагачення // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 25. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2004. – С. 298–302.
64. Яворська О. Особливості застосування завдатку у договорах купівлі-продажу нерухомого майна Мічурін Є. Обмеження майнових прав фізичних осіб та їх охорона // Підприємництво, господарство і право. – 2008. – № 8. – С. 16 – 20.

Голова фахової атестаційної комісії з правознавства, д.ю.н.
професор

О. О. Подобний